

פרשת נח תשפ"ג
נח ואדם

Dedicated in honor of Rabbi Brovender with whom I had the honor and benefit of learning at Yeshivat Hamivtar 1995-96 — *Yitz Moss*

בראשית פרק ה

(כח) וַיְחִי לְמֶדֶד שְׁתַּיִם וְשִׁמְנִים שָׁנָה וּמָאֵת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בֶּן :
(כט) וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יִנְחַמְנוּ מִפְּעֻשָׁנוּ וּמִעֲצָבוֹן
יָדֵינוּ מִן הָאָדָמָה אֲשֶׁר אָרָרָה ה' : (ל) וַיְחִי לְמֶדֶד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ
אֶת נֹחַ חֲמֵשׁ וְתִשְׁעִים שָׁנָה וַחֲמֵשׁ מֵאֵת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים
וּבָנוֹת : (לא) וַיְהִי כֹל יְמֵי לְמֶדֶד שְׁבַע וְשִׁבְעִים שָׁנָה וְשִׁבְעֵי מֵאוֹת
שָׁנָה וַיָּמָת : (לב) וַיְהִי נֹחַ בֶּן חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד נֹחַ אֶת שֵׁם
אֶת חָם וְאֶת יָפֶת :

רש"י

(כח) **וַיּוֹלֶד בֶּן** - שממנו נבנה העולם : (כט) **זֶה יִנְחַמְנוּ** - ינחמנו את עצבון ידינו, עד שלא בא נח לא היה להם כלי מחרישה והוא הכין להם, והיתה הארץ מוציאה קוצים ודרדרים כשזורעים חטים, מקללתו של אדם הראשון, ובימי נח נחה, וזהו ינחמנו, ינח ממנו. ואם לא תפרשהו כך, אין טעם הלשון נופל על השם, ואתה צריך לקרות שמו מנחם : (לב) **בֶּן חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה** - אמר רבי יודן מה טעם כל הדורות הולידו למאה שנה וזה לחמש מאות, אמר הקדוש ברוך הוא אם רשעים הם יאבדו במים ורע לצדיק זה, ואם צדיקים הם יאבדו עד שהיה בן חמש מאות שנה, כדי שלא יהא יפת הגדול שבבניו ראוי לעונשין לפני המבול דכתיב (ישעיה סה כ) כי הנער בן מאה שנה ימות, וראוי לעונש לעתיד, וכן לפני מתן תורה : **את שם ואת חם ואת יפת** - והלא יפת הוא הגדול, אלא בתחלה אתה דורש את שם שהוא צדיק, ונולד כשהוא מהול, ושאברהם יצא ממנו וכו' :

בראשית פרק ו

(א) וַיְהִי כִּי הִחַל הָאָדָם לָרֵב עַל פְּנֵי הָאָדָמָה וּבָנוֹת יָלְדוּ לָהֶם :
... (ט) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תְּמִים הָיָה בְּדַרְתּוֹ אֶת
הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ :

רש"י

(ט) **אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק** - הואיל והזכירו ספר בשבתו, שנאמר (משלי י ז) זכר צדיק לברכה. דבר אחר ללמדך, שעיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים : **בְּדַרְתּוֹ נֹחַ** - יש מרבותינו דורשים אותו לשבח, כל שכן שאלו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר, ויש שדורשים אותו לגנאי, לפי דורו היה צדיק, ואלו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום : **את האלהים התהלך נח** - ובאברהם הוא אומר (יז א) התהלך לפני, (כד מ) אשר התהלכתי לפניו, נח היה צריך סעד לתומכו, אבל אברהם היה מתחזק ומהלך בצדקו מאליו : **התהלך** - לשון עבר, וזהו שמושו של למד בלשון כבוד, משמשת להבא ולשעבר בלשון אחד, (שם יג יז) קום התהלך להבא, התהלך נח, לשעבר, (ש"א יב יט) התפלל בעד עבדיך להבא, (מלכים א ח מב) ובא והתפלל אל הבית הזה, לשון עבר, אלא שהווי"ו שבראשו הופכו להבא :

בראשית פרק ח

(א) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת נֹחַ וְאֶת כָּל הַחַיָּה וְאֶת כָּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר
אִתּוֹ בַּתִּבְּהָ וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים רוּחַ עַל הָאָרֶץ וַיִּשְׁכּוּ הַמַּיִם :

רש"י

(א) **וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים** - זה השם מדת הדין הוא, ונהפכה למדת רחמים על ידי תפלת הצדיקים, ורשעתן של רשעים הופכת מדת רחמים למדת הדין, שנאמר (בראשית ו ה) וירא ה' כי מרבת רעת האדם וגו' ויאמר ה' אמתחה, והוא שם מדת רחמים : **ויזכור אלהים את נח וגו'** - מה זכר להם לבהמות, זכות שלא השחיתו דרכם קודם לכן ושלא שמשו בתיבה : **ויעבר אלהים רוח** - רוח תנחומין והנחה עברה לפניו : **על הארץ** - על עסקי הארץ : **וישכו** - כמו (אסתר ב א) כשוך חמת המלך לשון הנחת חמה :

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.